

Sporazum o utvrđivanju sljedništva pravnih osoba Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj

Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska biskupska konferencija

2315

Radi potpune, pravilne i na pravu utemeljene provedbe članka 1., članka 2. stavka 3., članka 5. i članka 14. stavka 1. Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima (»Narodne novine – MU«, broj 3/97) te njihova pravilnoga i cjelovitoga razumijevanja u pravnom poretku Republike Hrvatske,

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

i

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

zaključili su 14. prosinca 2023.

SPORAZUM

O UTVRĐIVANJU SLJEDNIŠTVA PRAVNIH OSOBA KATOLIČKE CRKVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Status i značenje Sporazuma

Članak 1.

Ovaj Sporazum nadovezuje se na Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima i pravni je izvor s učincima općeg akta.

Pravna osoba Katoličke Crkve

Članak 2.

(1) Pravna osoba Katoličke Crkve je pravna osoba osnovana prema kanonskom pravu, ali i takva pravna osoba čije akte ili djelatnost odobrava, ukida, mijenja ili nadzire crkvena vlast.

(2) Pravna osoba Katoličke Crkve u smislu stavka 1. ovoga članka je i tvorevina osnovana prema kanonskom pravu kojoj civilni pravni poredak na teritoriju današnje Republike Hrvatske nije priznavao pravni subjektivitet, sposobnost biti nositeljem osobnih i/ili imovinskih prava ili mogućnost sudjelovanja u pravnome prometu, već je potonje bilo utemeljeno na kanonskom pravu.

(3) Pravna osoba Katoličke Crkve u smislu stavka 1. ovoga članka je i tvorevina kojoj je civilni pravni poredak na teritoriju današnje Republike

Hrvatske u bilo kojem trenutku priznavao pravni subjektivitet, sposobnost biti nositeljem osobnih i/ili imovinskih prava ili mogućnost sudjelovanja u pravnome prometu.

Pravno sljedništvo

Članak 3.

(1) Pitanja osnivanja, kontinuiteta postojanja, pravnog sljedništva, nadležnosti, aktivnosti, područja djelovanja, ovlaštenja za zastupanje, ovlaštenja za korištenje crkvene imovine i sva statusna pitanja glede pravnih osoba Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj prosuđuju se isključivo prema kanonskom pravu.

(2) U pitanjima iz stavka 1. ovoga članka mjerodavna crkvena vlast Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj potpuno je neovisna i samostalna od državnih, javnih i drugih tijela te ostalih čimbenika koji ne pripadaju pravnom poretku Katoličke Crkve.

(3) Za pitanja iz ovoga članka isključivo je mjerodavno opće i partikularno kanonsko pravo.

Članak 4.

(1) Neovisno o tome kada je osnovana, pravna osoba Katoličke Crkve uvijek ima pravnog sljednika koji se određuje isključivo prema odredbama kanonskoga prava.

(2) Ne postoji situacija kada pravna osoba Katoličke Crkve prema kanonskom pravu nema pravnog sljednika.

(3) Pravnog sljednika pravne osobe Katoličke Crkve uvijek kao isključivo nadležna utvrđuje mjerodavna crkvena vlast prema odredbama kanonskog prava.

Članak 5.

Na određivanje pravnoga sljedništva prema kanonskom pravu ne utječu akti i postupanja javnih vlasti za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, a koji su bili odraz agrarnih reformi, nacionalizacije imovine ili drugih oblika ograničavanja djelovanja Katoličke Crkve.

Članak 6.

Republika Hrvatska, javnopravno tijelo i bilo koja druga pravna osoba javnog ili privatnog prava Republike Hrvatske, ili fizička osoba, ne može biti pravni sljednik pravne osobe Katoličke Crkve.

Suradnja između Republike Hrvatske i crkvenih vlasti

Članak 7.

(1) Kada se u bilo kakvom postupanju javnopravnog tijela Republike Hrvatske u odnosu na pojedinu pravnu osobu Katoličke Crkve pojavi pitanje u vezi s

njezinim osnivanjem, kontinuitetom postojanja, pravnim sljedništvom, bilo kojim statusnim pitanjem, nadležnostima, aktivnostima, područjem djelovanja, ovlaštenjima za zastupanje ili korištenjem crkvene imovine, javnopravno tijelo Republike Hrvatske bez odgode će se obratiti mjesnome ordinariju prema mjestu sjedišta te pravne osobe.

(2) Ako je mjesni ordinarij iz stavka 1. ovoga članka nadležan za tu pravnu osobu, dostavit će javnopravnome tijelu Republike Hrvatske potrebne isprave ili podatke. Ako mjesni ordinarij nije nadležan za tu pravnu osobu, uputit će javnopravno tijelo na mjerodavnu crkvenu vlast kojoj se treba obratiti radi pribavljanja potrebnih podataka ili isprava.

(3) Javnopravno tijelo u svojem će postupanju priznati i voditi se podacima ili ispravama koje o pravnoj osobi Katoličke Crkve primi kako je opisano u prethodnom stavku.

(4) Pravne osobe Katoličke Crkve mogu i same dostavljati javnopravnim tijelima Republike Hrvatske podatke i isprave pribavljene od mjerodavne crkvene vlasti na način opisan u prethodnim stavcima ovoga članka. Javnopravna tijela Republike Hrvatske s tako pribavljenim podacima i ispravama postupat će kao da ih je samo pribavilo na način opisan u prethodnim stavcima ovoga članka, ali je, ako ocijeni da je to potrebno, ovlašteno s mjerodavnom crkvenom vlašću provjeriti njihovu vjerodostojnost.

Potvrda o pravnom sljedništvu

Članak 8.

(1) Mjesni ordinarij ili druga mjerodavna crkvena vlast izdaju potvrdu o sljedništvu crkvene pravne osobe.

(2) U potvrdi mora biti precizno naznačena postojeća crkvena pravna osoba koja je prema kanonskom pravu pravni sljednik crkvene pravne osobe čiji se pravni sljednik utvrđuje.

(3) Svaki mjesni ordinarij ili druga mjerodavna crkvena vlast izdaju vlastitu potvrdu koja je individualizirana te uvažava posebnosti svakog konkretnog slučaja te je usklađena s općim i partikularnim kanonskim pravom.

(4) Potvrda je neoboriv dokaz te utvrđenje o pravnome sljedništvu crkvene pravne osobe.

(5) Potvrda je akt prema kanonskom pravu čiji sadržaj, učinke i status Republika Hrvatska u cijelosti priznaje u vlastitu poretku.

(6) Republika Hrvatska, državna i javnopravna tijela vezani su potvrdom.

Odgovarajuća primjena pravila o potvrdi o pravnom sljedništvu

Članak 9.

Pravila iz članka 8. u svemu se odgovarajuće primjenjuju na sva pitanja navedena u članku 7. stavku 1. ovoga Sporazuma.

Vrijeme nastanka crkvene pravne osobe kojoj se u utvrđuje sljednik

Članak 10.

(1) Pravila iz ovoga akata primjenjuju se na utvrđivanje pravnog sljednika crkvenih pravnih osoba neovisno o vremenu kada su nastale.

(2) Pravila iz ovoga akta primjenjuju se radi određivanja postojeće crkvene pravne osobe kao pravnog sljednika neke crkvene pravne osobe bez obzira kada je potonja nastala.

Obveza lojalnosti

Članak 11.

Republika Hrvatska obvezuje se da u slučajevima povrata ranije nacionalizirane imovine, kao i u svim drugim postupcima u kojima crkvene pravne osobe dokazuju svoje postojanje ili pravno sljedništvo, neće poduzimati nikakve radnje kojima bi otežala ili onemogućila ostvarenje svrhe tih postupaka.

Završne odredbe

Članak 12.

(1) Ovaj se Sporazum primjenjuje na sve postupke i pravne situacije u pravnom poretku Republike Hrvatske kada se na bilo koji način, neovisno o vremenu njihova nastanka i postojanja te neovisno o njihovu nazivu, postavi pitanje o pravnom sljedništvu bilo koje crkvene prave osobe.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, do drugačijeg dogovora njegovih ugovornih strana ovaj se Sporazum neće primjenjivati na crkvene pravne osobe koje imaju status privatnih bratovština i privatnih zaklada prema kanonskom pravu. Riječ je o pravnim osobama koje nije osnovala mjerodavna crkvena vlast, već su osnovane na inicijativu pripadnika Katoličke Crkve kao privatnih osoba. U slučaju da se u postupcima pred nadležnim tijelima Republike Hrvatske postavi pitanje sljedništva takvih privatnih pravnih osoba Katoličke Crkve, to će se pitanje razriješiti u skladu s primjenjivim pravilima.

(3) Radi otklanjanja svake sumnje prilikom primjene stavka 2. ovoga članka, ugovorne strane utvrđuju da se ovaj Sporazum beziznimno i u cijelosti primjenjuje na sve crkvene pravne osobe koje je osnovala mjerodavna crkvena vlast (tj. primjenjuje se na javne crkvene pravne osobe po kanonskom pravu) bez obzira na njihov naziv. U takvim slučajevima kao potpun, dovoljan i nepobitan dokaz da je riječ o javnim crkvenim pravnim osobama Republika Hrvatska će priznati akte i potvrde koje u tim pravnim stvarima izdaje mjerodavna crkvena vlast.

Članak 13.

(1) Republika Hrvatska objavit će Sporazum u vlastitom službenom glasilu.

(2) Hrvatska biskupska konferencija objavit će Sporazum u vlastitom službenom glasilu.

Članak 14.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja.

Urbroj: 655/2023 Klasa: 011-02/23-01/91
Urbroj: 514-04-02-02/01-23-08

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Predsjednik nadbiskup zagrebački mons. Dražen Kutleša, v. r.	Ministar pravosuđa i uprave dr. sc. Ivan Malenica, v. r.